

# Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

**ELŐFIZETÉSI ÁR:**  
**Helyben:** . . . . .  
 Egy hónap . . . . .  
 Negyedévre . . . . .  
**Vidéken:**  
 Egy hónap . . . . .  
 Negyedévre . . . . .

Feloldó szerkesztő:  
**IV. MÓRICZ PÁL.**  
 Kiadók és laptulajdonosok:  
**HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**DEBRECZEN,**  
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

## A megsértődött angyal.

— Mese a felnőtteknek. —

Irta: ifjabb Móríc Pál.

Ma október hatodik napján, a felhők fölött, összeült az aradi tizenhárom.

Hótiszta az orcájok. A mennyei világ rózsáligetje az övék. Az eszme, a hit, a szabadság vértanui között legelől ők járnak. Napsugár a gyalogutjok. Pirosvirág fakad léptök nyomán és az angyalok lágyan zengő dicsőenekkel fogadják őket, amerre csak a napsugaras gyalogaton sétálnak.

Ma október hatodikán mind a tizenharman egyhelyre gyűltek, a hazaszeretet vértanuinak örökéletét, örök dicsőségét jelképező mennyei cserfeligetbe és Damjanics kitekintett az égboltozat azurkék ablakán a távoli halavány csillagra, a mely csillagnak maroknyi része az a kis föld, melyet magyar hazánknak nevezünk . . . De a Damjanics sasteintete sem hatolhatott át a világűrön. A tejszinű ködök közül csak sejtelemszerűleg tűnedezt fel az a halavány csillag, amelynek része a maroknyi magyarföld . . . És szólt a hadverő Damjanics:

— Bajtársim! Emlékeztek-e reá? Ma október hatodikán volt az a nap, midőn az osztrák hóhérok az örök gyalázatba, az örök halálba akartak minket temetni hazánkkal együtt? . . . Az őszi ködtengerbe fúladt a hajnalodó napsugár. Halálos hideg levegő csapkodott az aradi sánczárókban . . . Kiss Ernő, Lázár Vilmos, Desseffy Arisztid, Schweidel Vilmos kedves bajtársaim a puskák ropogására emlékeztek-e? Hát te Nagy Sándor, Lahner György, Knezich Károly, Pöltenberg Ernő, Aulich Lajos, Török Ignác, Vécsey és te szép fiatal Leiningen! A hóhér hurkának utolsó, halálos szorítását felejtettétek-e? ! Nekem még most is égeti a kezemet az a könyűsepp, mely császári hóhérunk szeméből gördült ki, midőn rászóltam:

— Aztán ficzkó, jól vigyázz! Őszsze ne kuszáld a szakállamat . . .

A tizenhárom összenézett a felhők között és Damjanich az azurkék égi ablakon a maroknyi föld felé te-

kintvén, nagy hittel, szent hittel beszélté tovább:

— A balga gazok! Még azt sem tudták, hogy a ki a szabadságért, a hazájáért halt, annak a menyországban örök dicsőség az élete . . . Persze, hogy is tudhatták volna, hisz az osztrák a pokol fajzatja . . .

Nagy Sándor mindig tamáskodó természetű ember volt. Most is, a nap emlékére piros rózsa bokrétát kötögetvén, megjegyezte a Damjanich szép ábrándjaira:

— Bajtárs uram, szivünkhöz beszélt! Igaz! Idefönt örök dicsőség az életünk; de lent a földön, lent a hazánkban, ugy lehet, már minket felejtgetnek is!

— Azt a czudarságot nem hihi-tem! A délczeg huszár Kiss Ernő már e feltevésre is megbotránkozva fakadt ki. És a sebei felszakadtak . . . Mintha megannyi piros rózsa hullott volna a mennyei napsugaras, ragyogó gyalog-utra.

— Az öreg Knezich is, Török, Pöltenberg s meg a többiek is mindannyian fejüket rázták és szólt Vécsey gróf, kit a tizenhárom közül legutoljára kötött fel az osztrák hóhér a bitófara:

— Bajtársaim! Hát nézessük meg a magyar földet! Ma október hatodikán küldjünk le valakit.

— Helyes! Küldjük le a hazafias kegyelet angyalát! Szép Leiningen mondta ezt, ki bár nem a magyarföld szülőtte volt, mégis életét áldozta érte.

Aulich azonnal intézkedett és ma október hatodik napján leküldte a magyar földre a legfehérebb angyalt, a hazafias kegyelet fehériljóm dárdás angyalát.

Aranyszörű napsugár paripára ült az angyal. Végig száguldozott völgyön, hegyen, pusztán, erdőn, falvakon, városokon és a magyar földön mindenütt kereste a honfi bánatot, a hazafias lelkek ragyogó könyűit. Neszelte a meleg fohászokat a szabadság, a magyar haza dicső vértanuiért . . . Itt ott, szinte rejtőzködve, még talált is bánatos magyar sziveket, igazi gyászt,

őszinte visszaemlékezést. Repülése közben Debreczenhez is eljutott.

De mintha szivébe löttek volna! A fájdalomtól eltelve, sértődötten röptült tovább. Hiszen a sivár közöny porfelhője borult erre a hires magyar városra, melynek határában vitéz Nagy Sándor seregét áldozta fel hazáért és szabadságért . . . Mégis ma október hatodik napján a köznapi vásári zsi-vaj elnyomta a néhány kevesek gyönge fohását is . . . És a hazafias kegyelet angyala fázva menekült tovább a sivár közöny, a szégyenletes érzéketlenség eme gögös porfészkből. Hófehér ruhájára csak por, piszok verődött fel és hiában tekintgetett szét, az angyal még csak fekete zászlót sem igen talált, melybe arcját, könyűit törülhette volna? . . . Mert Debreczenben még talán azt is elfelejtették, hogy ma volt október hatodika.

Eddig mesét mondtam. Most beszéljenek a tények, hogy szégyelje el magát ez az alacsony, ez a durva, ez a fölháborító közöny.

Az oláh a Hóráját, Kloszkáját, Jankuját is vértanuvá avatja. Becsukatások árán is ünnepli. De ime itt a nagy multu magyar város, Debreczen, még október hatodik napja fölött is közönnyel tapod át. Végig mentem a Piacz-utcán, Kossuth-utcán, a város több főutcáján és (szégyenkedve írom le!) Debreczenben, hol 80 ezer magyar lakik, hol egyetemet akarunk felállítani, ma október hatodik napján három illetőleg négy fekete lobogót számoltam össze.

Egy fekete zászló a nagytiszteletű 48-as Kiss Albert pártvezér-lelkész ur lelkészi lakásának szomszédságában, a századéves kereskedő cég, a Rickl-Zelmos féle ódon ház emeletéről lobogott nagy árvaságban; a másik szerény fekete zászlócskát a Jánosi-féle paplak padlásablakánál fedeztem fel és végül — kedves örömömre és meglepetésemre — két hatalmas fekete lobogót a Szent-Anna utcán láttam. Az egyik zászló a hazafias piarista atyák rendházát, a másik lobogó ugyancsak a piaristák főiskoláját ékítette.

Ma október hatodikán én ennél a

## Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbelegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantal czéggel legyen ellátva.  
**F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

négy fekete zászlónál többet nem számoltam össze nagy Debreczen városában. Azt legkevésbé sem csodáltam, hogy a Tisza István gróf palotájának az ormára nem húzott fekete lobogót a házmester! De azon igenis megütődtem, megdöbbentem, hogy Debreczen polgársága ennyire semmibe nem veszi ezt a napot! És a középületekre térvén át, kérdelem, megrották volna a polgármestert, az alispánt, ha egyszer hazafias érzelmőknek is áldozatot hozván, október hatodik napján fekete lobogót húzattak volna székházaik ormára?

Avagy a kaszinó urai gyalázatosnak, kitörülendőnek tartják a magyar nemzet történeti könyvéből azokat a lapokat, melyeken az aradi tizenhárom emléke és az október hatodik gyásznapi története van megörökítve?

És talán a kollégium és a többi iskolák falára is szégyenfoltot vetett volna, ha ma október hatodikán kitűzik a gyászlobogót?

Hát arról mit írjak, hogy még a 48-as olvasóköriek sincsen ilyen napon gyászjelvénye?

És a polgári olvasó körben sem ösmerik e gyásznapi történetét?

Bezzeg midőn a színészetre kell a közből áldozni, akkor ugyan hivatkozni a színészet nagy nemzetapostoli hivatására! De ma, október hatodik napján, a színház gazdag raktárából, a színház ormára sem került ki egy zsebkendőnyi nagy gyászlobogó?

Az államhivatalokról még kevésbé beszéljünk, hisz ott merényletnek minősítenek mindent, a mi az igazi magyar érzést, magyar eszményt fejezi ki.

De hát ebben a városban 80 ezer magyar is él egy rakáson és ha még a hivatalos gyávaságot, bujkálást felejtethetnénk is, ennek a 80 ezer magyarnak a közönye, érzéketlensége az irtózatossá, a megdöbbentő. Az október hatodik napján ki nem bontott gyászlobogókat ezért kell itt a nyilvánosság előtt szóvátenni, hátha ébred tespedésből ez a közönyös, lomha magyar tömeg és megérti, hogy a mely nép nem becsüli meg a nagyjait, sőt ily szégyenletesen felejtí nemzeti küzdelmének vértanúit is, az ilyen elfajultakat megveri az átok. Szolgaság a sorsuk!

## Politikai hírek.

**A képviselőház keddi ülése** foglalkoztatja ma elsősorban a napisajtót. Azt egyhangulag konstatálják, hogy a keddi ülésen voltaképpen még nem fog történni semmi. A kormánypart lapjai ezenkívül nagy lelki gyönyörűséggel jegyzik fel, hogy Polónyi Géza és Visontai Soma szállnak sikra Lulza hercegnő ügyében. A függetlenségi párt értekezlete is napirenden van és mivel a belső egyenetlenség rákfenéje folyton dúl a pártban, ezért lesz a pártra fontos az október 9-iki értekezőlet.

**Kossuth Ferenc a fülöpszállási kerületben.** E hó 16-án Kunszentmiklós nagy ünnepély keretében fogja átvenni Kossuth Ferenc, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt elnöke Kunszentmiklós városának díszpolgári oklevelét. Ez alkalomból több képviselő kíséri le Kossuth Ferencet a fülöpszállási kerületbe. Ez a politikai híreseké azért érdekes, mert tudvalevőleg Csávolszky Lajos, a fülöpszállási kerület képviselője alakította Kossuth Ferenc ellen a „Kossuth Lajos pártot”, igen leplezetlenül tárván fel sok igazságot. Tehát ez a kirándulás, min egy erőpróba is!

## Vármegyénk és közelvidéke.

### Betörés — boszúból.

Rombolások egy üzletben.

Hajdudorogon tegnapi virradóra az ottani fogyasztási szövetkezet vegyes kereskedésének üzlethelyiségébe betörték s több ezer koronára menő értéket elpusztítottak.

Ez a hír verte fel a csendőrséget, az előjáróságot s kisetett a helyszínére, hol meglepő látvány tárult szemük elé.

Az üzlethelyiség, mely a Bocskaytéri piacon az özvegy Patkó Tamásné portáján levő külön épületben a piacra néz, csaknem mindennemű fogyasztási árucikk egy halomba volt összehányva a bolt közepére. Alapja négy zsák liszt volt s a szép selyem színű fehér alapon ott tarkállott a kékkő, a zöldgálicz, a mazsola, a bors, az aszalt szilva, mandula, melyekkel össze volt keverve. Ott csillogott belőle a darabos és darált só apró kristálya, a szép fehér rizs, az árpadara, kockacukor, mindenféle színű csukorka, gyömbér, szegfűbors, salétrom, kénpor, stb. stb. A tetején pedig tarka, főrevaló selyemkendők bekenve lekvárral, kocsitengelykenőcsccsel, firnájszal, olajjal beporozva bécsikorommal, paprikával s mindennel a mi pornemű áru csak volt. Az ecetes, a petroleomos hordó felbontatlan szállitmány megfurva, tartalmuk szétömölve az egész padlaton. A drága csipke, a koporsó, szemfedő, halottdiszító anyagok halomban dobozokban füstöltek a rájuk öntött kénsavmaró leheletétől. A pergett, az örölt, a nyerskávé a finom thea levelek szép piros színű paprikával voltak megfűszerezve, szóval minden élelmi, élvezeti cikk hasznavehetetlenné, értéktelenné volt téve.

— Ki tette ezt? Mi ez?

Az üzletvezető felel rá:

— Betörték az udvar felől levő ajtón az éjjel. Ma reggel a hogy megnyitottam, így találtam mindent, ahogy áll. Hirtadtam az igazgatónak, a felügyelőnek, kik nyomban eljöttek s megtiltották, hogy valamihez nyuljak, míg a hatóság szemlét nem tart.

**Egy szemesiptető üveg, czeruza és a szerelmes levelek.**

Kovács és Gurbay csendőrök az üzlethelyiséget azonnal átkutatták. Az áru asztalonként szál leégett gyertya darab állotta papírcsomagra tapodva, odébb egy czeruza hevert egy kis

illatos kötegen, melynek tartalma papír volt s a papíron szerelmi ömlengések egy nőtől, egy szabolcsmegyei uriember leányától címmezve K-nak — a szövetkezet igazgatóságától elbocsátott üzleti alkalmazottnak s a pulton maradt fiókban, a kuba I a kávészemek közt, melyből 5 kg-nyie hiányzott, egy czipkés üvegje.

### Hol a tettes?

A csendőrség K. S. lakására küldött. Az anyja özv. K.-né azt mondta a községi rendőrnek, hogy tegnap óta nem volt otthon, de úgy hallotta, hogy Nánásra ment.

Détajban megtudták, hogy K. Debreczennek vette útját. Kovács csendőr örmester egy a keresett személyt jól ismerő közséi közeggel a közel induló vonattal Debreczenbe utazott, de K. az esti vonatok egyikével visszatért Dorogra s azonnal ágyba feküdt, honnan azonban az előjáróság elé állították, hol Kanyuk jegyző kihallgattá. K. mindent tagadott s ennél maradt egész ma estig. Kovács csendőr házmotozást tartott, mely alkalommal a kuba I. kávéból két szemet Gurbát csendőr a tettes utibörönd sarkához tapadva megtalált, mely összehasonlítottva az üzletben levő maradékkal, abból valónak ismertetett el. A szemüveg is megkerült s beletették a hiányzó üveget. Ezen bizonyítékokra aztán K. töredelmes vallomást tett.

### Hogy történt a betörés?

Azért tört a szövetkezet ellen, mert az visszatartotta 400 kor. biztosítékát a zárszámadásig a közgyűlés határozatáig. Mert egy hordó olajat a nyáron ellenjegyzés nélkül hozatott s az érkezést sem jelentette be. Neki hát kárt okozott a szövetkezet, sőt állásából is elbocsátotta. Ő viszont károsítani kívánta az üzletet ily móddal. Este 9 után az udvarról egy fejszével befejeztette az ajtót, behatolt az üzletbe s össze zavart mindent, hogy hasznát ne vegyék, de magával nem vitt semmit.

Hiányzik azonban 5 kg. kávé egy doboz finom thea, egy rud szálami egy 5 kgos csomag kocka cukor, finom csukorkák közel 60 kor. értékben.

K-t. vallomása után szerdán este az üzletbe vezették, hol ismételték vele a betörési eljárást. Csőtörtőkön délelőtt aztán átkísérték a nánási királyi bíróság fogházába. A betörés által okozott kár nagysága az eddigi leltározás szerint 1400 korona körül van, melyből csak a benlevő 400 korona biztosítékkal 400 korona térül meg.

### Hajdumegye legtöbb adófizetői.

Hajdúvármegye igazoló választmánya október 17-én tart ülést Rásó Gyula alispán elnöke alatt. Ezen ülésen állítják össze a legtöbb adófizetők (virilisek) névjegyzékét. Az esetleges felszólalásokat Pákozdy Sándor megyei első aljegyzőhöz kell intézni, esetleg az ülés alatt is bejelenthető.

### A dorogi önkéntes tűzoltó egy

let zászlóavatási ünnepére nagyszabású előkészületeket tesz a rendező bizottság f. é. okt. 9-re. Az ünnepség sorrendje így állapított meg: 1. Istentisztelet 9 órakor. 2. Zászlószentelés. 3. Szegkek beverése. 4. Fogadalom letétele. 5. A 15, 10 és 5 éves működési érmek kiosztása. 6. Az egylet díszfelvonulása. 7. Lakoma. 8. Táncevigalom este 8 órakor, mindkettő a Szűcs Mihály „Novella” szállójában. A zászlóanya, Farkasné Orosz Józsa mellett, zászlóányi tisztet vállaltak: Kovács Gizella, Tóth Ilka, Hollis Ilka, Kovács Erzs, Kassay Irén, Görög Vilma, Lipeczky Katalin, Szűcs Margit, Oláh Géza, Tóth Mari, Feldmayer Erzs, Sztankovics Mari, Migléczy Erzs, Kovács

Teréz. Az ünnepélyen való személyes részvétüket távollakó kimagasló állásu egyének is bejelentették.

**Ipartestület Hajdunánáson.** Hajdunánás derék iparosai megértvén a korintó szavát, mozgalmat indítottak az ipartestület megalapítására. Az alapszabályok megerősítve leérkeztek és a végleges alakuló gyűlésen, melyen iparhatósági biztosul Csiha Márton r. főkapitány elnökölt. Ipartestületi elnökül Mikó Gyula műasztalos. Jegyzőül Dobrossy István ip. isk. igazgató. Pénztárossá: Bartha Imre könyvkötő választottak meg. A testület működését 1905 január 1-én kezdi meg.

### Három gyilkosság.

Aradmegye közbiztonsági viszonyaira jellemző világot vet, hogy rövid néhány nap alatt immár a harmadik gyilkosság történt a megyében.

Az első gyilkosság színhelye Nagykamarás község.

Nagy Kamaráson vasárnapra esik a templom nevenapja, amit a község nagy ünnepségek keretében ugynevezett bucsuval ül meg. Ezen a napon a nagy vendéglőben zajos mulatságot tart a község fiatalosága, legény és leány s világos virradatig ropják a táncot hangos muzsikaszó mellett. Vacsoránál Istvánok is része volt a mulatságban s délután három órától fogva este fél kilencz óráig rendre forgatta a falu szépeit.

Estére kelvén az idő, Vecsernyés megelégelte a táncot s elindult hazafelé. Ez alatt a korcsma ivójának egyik sarkában egymaga ott ült Vecsernyés ádáz ellensége, Keskeny Mihály is s forralta magában a boszút a mulató Vecsernyés ellen. Amint észrevette a söntés mellől, hogy hazafelé indul, két czimboráját, Demkó Józsefet és Gáyer Józsefet kiszólitotta a tánczoló közül s nyomába eredtek a gyanutlanul haza ballagó Vecsernyésnek.

A néptelen utcán Keskeny utját állta Vecsernyésnek s csakhamar éles szóváltás keletkezett közöttük. Keskeny nem sokáig győzte szóval, hanem ütlegekkel támadt Vecsernyésre s ebben segítségére volt két társa is. Vecsernyés azonban hatalmasan védekezett s mikor Keskeny látta, hogy hárman se bírnak vele, bicskát rántott s háromszor beledöfte ellenfelébe. *Vecsernyés egyetlen jankiáltással összerogyott és azonnal meghalt.*

Mikor a gyilkos tudatása ébredt véres tetteinek, átgyalogolt Megyesegyházára és az ottani csendőrségnél bejelentette, hogy leszúrta Vecsernyés Istvánt. A megyesegyházai csendőrparancsnok letartóztatta Keskenyt. Szándékos emberölés miatt emelnek vádat ellene.

A másik véres eset Sikula községben történt tegnap. Egyik odaváló gazdát, Czégényi Istvánt, mikor a korcsmából hazatért, Fejes Ávrám szintén sikulai lakos lesből megtámadta és a fejére mért két fejsze-csapással leterítette.

Czégény halottnak tette magát, mire támadója zsebeit mogmotozta s vérbe fagyva ott hagyta az utcán. A nagy vérvesztéstől elgyöngült embernek még volt annyi ereje, hogy talpra álljon. Elvászorgott a község előljáróságához s személyesen tett jelentést az ellene intézett merényletről s megnevezte támadóját. Az előljáróságon az előhívott járásorvos bekötözte a szerencsétlen ember sebeit s a lakására vitte, ahol élet és halál között lebeg.

Az áldozatjelentéstétele alapján a csendőrség letartóztatta Fejes Ávrámot, aki a vallás során beismerde, hogy Czégényit öltötte le az utcán.

A harmadik esetet Tótkomlósról jelentik. Egy fiatal ember saját vigyázatlansága következtében gyilkosa lett egy tizenhat éves fiúnak.

Vasas János kereskedősegéd vasárnap délután több barátjával sétálgatott az Erzsébet ligetben. Séta közben elővette a revolverét és játszadozott vele; azzal dicselkedett, hogy milyen kitűnően tud célbalőni s mikor a barátai nevelték a mókáit, a mellüknek szegezte a revolvert s úgy hadonászott tovább. Figyelmeztették, hogy vigyázzon, mert a forgópisztoly meg van töltve s így könnyen baj származhatik. Vasas azonban nem hallgatott rájuk, hanem folytatta hóbortos játékát, míg egyszerre hirtelen elszűlt a revolver s a golyó Kovács Sámuel tizenhat éves czukrászsegédet érte, aki szörnyet halt.

Néhány hónappal ezelőtt Vasas ellen hasonló, de nem tragikus kimeneteli eset miatt, a bíróság vizsgálatot indított s a revolvert csak a napokban kapta vissza a bíróságtól. A gyilkos kereskedősegédet letartóztatták s bekísérték a gyulai kir. ügyészség fogházába. Gondatlanságból okozott emberölés miatt vonják felelősségre.

### Mi az újság?

**Nyolcvan éves gyermek hazatérése.** Csodálatos eset történt az Egyesült államokban. — Charles Cristian nevű eleve landi embernek 64 év előtt eltűnt egy könnyelmű 16 éves fia, aki sok gondot okozott szüleinek. Irtózott a munkának és a büns uton szerzett pénzt hamar elverte. Végre kitétek a könnyelmű fiu szűrét. Azóta 64 év telt el, sok megpróbáltatáson ment át az egykor könnyelmű fiu, aki legutóbb mint jó módú ember telepedett le. Csakhogy utólrta az egykor könnyelmű fiatal embert a honvágy és a napokban hazament szülővárosába. Szülővárosában az a valószínűleg eddig egyedül álló eset történt vele, hogy 99 éves öreg anyját még otthon találta. Az agg anyja és a nyolcvan éves „gyermek” öröme leírhatatlan volt.

**Megint szanatóriumba küldnek egy főherceget.** Ma-holnap állandó rovatot kell nyitni a lapokban a szanatóriumokba internált osztrák főhercegeknek. Már jelentettük, hogy Lajos Viktor főherceget gyógyintézetbe fogják internálni és pedig valószínűleg Svájcba. Az utóbbi idők európai udvari botránykrónikái ezzel ismét szaporodtak. Lajos Viktor főherceg beteges dolgairól régóta sutogtak és a legutóbbi esete után, mely Abbáziában történt, ahol az alkalommal egy színészből lett vasuti napidijas ékszeréitől is megfosztotta, kénytelen volt Bécsből elköltözni, palotáját eladta s lemondott a közelében viselt tiszt-ségeiről. Már akkor szó volt arról, hogy a beteg főherceget szanatóriumban helyezik el, de a tervről akkor lemondak, mert azt hitték az udvarnál, hogy betegségéből ki gyógyul. Ugy látszik azonban, hogy tovább is táplálta a botrány híreket és nehogy európai skandalum legyen a dologból, ennek elejét veendő, most mégis gyógyintézetbe internálják, udvartartását pedig végleg feloszlatják. Vajjon leszállítják-e erre való tekintettel a civilizistát.

### A vöröshaju bárónó.

— És a don Juan cigány-primás. —

Budapestről írják a vöröshaju bárónóról, aki mostanában igen gyakori vendége az újságok hir és pletykarovatainak. A bárónóról mindenki tudja, hogy nem úzi már a színész-kultuszt és áttért a művészet egy másik ágára: szerelmes lett egy cigány-primásba. Áldozatot sem kellett hoznia, mint

Chimay hercegnőnek, aki elhagyta az urát, meg a gyermekeit, a bárónó szabad volt, mint egy agglégény és azt kívánta a szép-bajuszu cigányprimástól, hogy szakítson mindenkivel, legyen egészen az övé.

Egy éve kezdődött a viszony Ős Budavárban, azóta a primás játszott a fővárosi Orfeumban és nyáron — mialatt az Orfeum-szünet volt — a Margitszigeten. A bárónó fáradhatatlanul kitartott mellette. Ha Ős-Budában játszott, ott itta meg vacsora után a pezsgőjét, télen az Orfeumban törte a palackokat meg a tükröket, s hogy megmutassa, mennyire imádja a cigányt, még Margitszigetre is kiment utána.

Igen ám, de a primásnak felesége is volt. Egy bécsi uriaszony, aki végre is meguntta, hogy az urából csak hetente kapjon egy evőkanálra valót és elhatározta, hogy megveri a vöröshaju bárónót. Tegnap délután megleste a József főherceg fogadó előtt, ahol most lakik és borszijat is vitt magával, a nyomaték kedvéért. De hiába leste. A bárónót valaki értesítette, hogy ne menjen haza a lakására, veszély fenyegeti.

A primás feleségének ez az expedíciója azonban még sem volt egész sikertelen. Őt óra felé ugyanis, amikor már sötétedni kezdett, a cigányasszony ismerős lépteket hallott a fogadó lépcsőházában. Az ura jött a bárónóhoz vizitbe. Hogy miképp intézték ők ketten el az ügyes-bajos dolgot, arra nézve nincs adatunk. Annyi azonban szent, hogy a cigány és a bárónó között egyelőre vége van mindenféle szerelemnek. Legalább a primás azt állítja.

### Színház.

Folyó szám 7. Bérlet 6-ik szám (C) Debreczen, pénteken, 1904. évi okt. 7-én:

### Mikádó.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: W. S. Gilbert. Angolból fordította Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Arthur Sullivan.

A főbb szereplők: A japáni mikádó — Iványi Antal. Nanki Poó, a fia (vándorénekesnek átváltozva, szerelmes Yumumba) — Karacs Imre. Kokó Lord, legfőbb hóhér Tipuban — Krémer Jenő. Booh Bah Lord, legfőbb minden egyéb — Faragó Ödön, Pis Tasch, egy előkelő lord — Szilágyi Aladár. Yumum — L. Rózsa Lili. Pithi Sing — Krémerné Lili. Peb po — Rományi Mária. (3 testvér, Kokó gyámleányai.) Katisha, előkelő hölgy, szerelmes Nanki Pooba — Sugar Aranka.

Holnap, szombaton, október hó 8-án,

### Eleven ördög.

Vig operette 3 felvonásban. Bayard után átdolgozta: Deréki. Zenéjét szerette: Konti József.

### Mire használják a babérkoszorút?

Ezt a jóízű népies történetet a Szegedi Naplóból vesszük át: Paraszti öreg emberek nem igen járnak színházba, csak akkor mennek el, ha a Teca leányzónak udvarlója akad, aki aztán avval lepi meg az öregeket, hogy az egész családot elviszi színházba. Leginkább népszínműveket néznek meg, — azonban az alsóvárosiak között már egynémely operett is hirnésre vergődött. Legesleginkább a „Bob-herceg”. A Teca leányzó udvarlója, — papucos legény, a „felsőbb” páholyokat szokta látogatni, — vasárnap azt mondta, hogy a Teca leányzóval kedden meg akarja nézni a „Bob-herceg” előadását, amikor is Székely Irén bucsuzkodik a szegedi színházról. A színházba menjenek véle az öregek is.

Kedden aztán illően felkészülve halad-

tak a színházba. A Teca, az apja: az öreg János bácsi, az anyja: Ella néni és az udvarló, a papucsos legény. János bácsi a cifra dohánycsokót tette zsebébe, roszul volt aztán vele: a színházban nem lehetett pipálni.

Megvoltak mindennel elégedve. Javába folyt az előadás, amikor töméntelen virágot, mi egymást, s egy hatalmas babérkoszorút nyújtottak föl „Bob”-nak a színpadra.

János bácsi csodálkozott.

— Mönny virág . . .

— Az ám — mondta Ella néni.

— Csak azt nem tudom, hogy mit csinál avval a babérkoszorúval. A virágokat eltörszi, vagy mi . . . De hát az a babérkoszorú, a mán nem eltönni való.

— Minek is adták azt neki?

János bácsi elhallgatott egy darabig. Rövid idő múlva megszólalt.

— Nem tudja az a királyfi azt a babérkoszorút semmire se fölhasználni. Böszög adnak csak, anyjuk, minékünk. Három álló évig sem köllene a savanyu krumpliba, mög a savanyított paprikába b.berlevelet vönni. Nagyon ölég lönne az a koszorú.

. . . Hát ez a vélemény a babérkoszorú hasznáról . . .

**Színmű Csokonai-ról.** Igen érdekes és érdemes dolgot tervez **Zilahy Gyula** színigazgató, aki 1905. év őszétől kezdődőleg hat esztendőre megkapta a debreczeni színházat. Gyöngéd figyelem ez Debreczen közönsége és a költő **Csokonai Vitéz Mihály** emléke iránt. Zilahy Gyula ugyanis pályadíjat tűz ki olyan debreczeni tárgyú színműre, a melynek hőse Csokonai. Zilahy ezen szándékáról már értesítette Kovács József polgármestert is. A pályanyertes színművel fogja megnyitni a jövő évben Zilahy a színházi évet. A pályadíj ezer korona.

**Oktober 6-án** Gárdonyi népszerű „Annuská”-ját játszották negyedszer. Az előadást megelőzőleg Palágyi Lajos szavalt Ilyés Bálint alkalmi költeményét. A földszint egyik sorában ültek a debreczeni tizenhármak, 1848—49 élő emlékei, végig hallgatták ők is a szavalatot, a darabot. Szabó Irma, Ivanyi, Hahnel A., Krémer a szokott befejezettséggel állták meg helyüket.

**Színházi hírek.** A szerdáról elmaradt „Eleven ördög” című operett szombaton kerül színre. A czimszerepet Rózsa Lilly fogja játszani. Vasárnap este lesz a premierje Herczeg Ferencz legújabb 3 felvonásos színművének a „Bizánc”-nak. A színmű először a Nemzeti Színházban került színre nagy sikerrel. Bizánc vasárnap esti premierjére az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.

## Egyházak és iskolák.

**Oktober 6-ika a piarista főgymnasiumban.** Az aradi vértanúk szomorú emlékének megújuló fájdalommal szentelt gyászünnepe a debreczeni piarista főgymnasium. Először a templomba vonult az ifjúság hálát adni a magyarok istenének, hogy olyan hőseket adott ennek a sokat szenvedett népnek, akiknek martir halálában rejlik eltiprott nemzetünk dicsőséges feltámadása. Az isten házában a hazafias intézet kiváló igazgatója, Jászai Rezső dr. ünnep-

lyes szent misében kérte a gyászoló nemzetre a jóságos ég áldását. Utána az ifjúság önképzőköre a közzétett műsor ügyes előadásával megható módon emlékezett meg az aradi Golgothán kiszenvedett dicső hősokról.

**Felső kereskedelmi iskolánk** ifjúsága is kegyelettel ünnepelte meg október 6-át. Az ünnepélyt dr. Szántó Sámuel tanár nyitotta meg magas szárnyalatu emlékebeszédjével. Azután Berger Sándor szavalt Ábrányi Emil „Századik” című költeményét nagy lelkesedéssel. Nagy tetszésre talált Révész Aladár szavaltata és Fried Aladár felolvasása. Ezután az énekkar énekelt a Szózatot. Az ünnepély d. e. 9 és 10 óra közt folyt le, egyébként rendes előadást tartottak, ami éppen nem épületes a diákságra.

## UJDONSÁGOK.

### Baltazár Dezső esperesi beiktatása.

— Az alsó-szabolcs hajduvidéki egyházmegye közgyűléséről. —

A válságoknak és megpróbáltatásoknak kitett alsó-szabolcs hajduvidéki ev. ref. egyházmegye hajóját már nem kell félteni. Az erős és tiszta kezű kormányos fogta kezébe a kormányrudat. Baltazár Dezső doktort férfikora virágjában ezen közgyűlésen iktatták be nagyteknélyű esperesi székébe. Megható és felemelő jelenet volt ez, midőn a galambfehér vénnek a legifjabbat tüntették ki magok között, mint bizalmokra legérdemesebbet, ki a megáradt fertő áradásának is gátat vet és a biztos, becsületes, gyarapító révbe vezérli a kalóz kéz által sötét vizekre terelt hajót.

Szilárdan és mégis meghatottan mondotta el Baltazár esküjét! Majd olyan magas szárnyalású, nyílt és bátor szavakkal fejtette ki esperesi programját, hogy az első szavától mély hatást és folyton fokozódó érdeklődést gerjesztett; mert abban a becsületes, őszinte magyar kálvinista lélek sasszárnyai bontakoztak ki a magas műveltség, a sok oldalu tudás ragyogó gyémántjaival kirakottan . . .

Mindenki megérezte, hogy most egy férfi lélek tárult fel a gyülekezet előtt.

E tiszta légből fájdalmasan esett rákövetkezően a „Zsigmond ur” viselt dolgai között turkálni. Pedig nem lehetett előle kitérni, amaz ember bűnlajstromát a folyamatban levő vizsgálat újabb, terhelő adatokkal növeli. Újabb sikasztások derülnek ki . . . Képes volt még egy kis egyház önállósítására adott 1200 koronát is elsikkasztani . . . Hogy tolvajságait palástolja: okiratokat hamisít.

Csuf, csuf, fertőzetes esetek ezek! Helyeslem, bár távollétemben történt, hogy ez az ujság a méltatlanról a nyilvánosság előtt is lehuzta az általa, bepiszkolt palástot. Ha itthon vagyok, e közlemények egyikét-másikát talán módosítom, sőt ki is hagyom, de a mi a nyilvánvos megtorlást illeti: a méltatlan kufár kikorbácsolásában én sem lettem volna irgalmasabb.

Hogy esetleges tévedések is csuszak be az izgalmas napok és újabb-újabb meglepetések között irt tudósításokba, megengedem! De hát ezért nem okolható az igazságot érdeknélkül kereső ujság. A milénytelen tévedéseink jóhiszemű tévedések voltak, midőn a fekélytől akartuk megszabadítani egyházunkat és a beteg közéletet! Mennyivel más elbírálás alá kell, hogy jöjjenek ama bukott ember ámtásai, a kinek az egész élete egy nagy, rettenetes hazug-

ság volt — számításból! Nem! Ez nem érdemel irgalmat. Ennek nem lehetett kegyelmezni! Mert beszennyezte a hit kristályos patakját és dögletes fertőt támasztott maga körül.

Őszintén örvendek, hogy ebben a ferőtőhizálásban osztályosai nem voltak! Csak a bálványdölte után fakadt ki, zudult ki a bűzhödő bugyborék, — a mely azután a ledölt bálványt is mocsarába temette.

Tehát ne ortályoskodjunk tovább; hanem adjunk hátát a Mindenhatónak, hogy e rákfenétől megszabadította az egyházat, a közéletet! A helytelen érzelmek helyett inkább munkára fel egyházi férfiak és világiak! Sok a dudva: tessék irtani! Kevés a gyümölcsfa: tessék nevelni! Az ifju esperes által mutatott példát és előadott vezéregéket bizvást követheti mindenki! A sebek beheggednek és erőnk visszatér.

### A beiktatás.

Az alsó-szabolcs-hajduvidéki egyházmegye küldöttei, bizalmi férfiai, tisztikara teljes számmal gyűltek be a dr. Baltazár Dezső esperes beiktatására és az ezzel kapcsolatosan tartott közgyűlésre. Majdnem megtelt Bocskai hajduinak vármegyeházi tanácskozóterme; mivel a debreczeni református egyházi élet kitűnőségei közül is számosan megjelentek: érdeklődően Baltazár beiktatása iránt.

Id. Lengyel Imre főgondnok és Soltesz László esperes-helyettes elnökök. Soltesz László gyönyörű imával nyitotta meg az ülést. És Lengyel Imre főgondnok jelentette be hivatalosan Baltazár esperessé történt választását, majd megerősítettén az új esperes, örömmel üdvözölte és kérte fel az eskü letételére.

Az esküt a palástos esperes letévé, elfoglalta az elnöki széket, helyesléssel, éljenzéssel meg megszakitott székfoglaló beszédében fejtve ki vezérelveit.

### Baltazár székfoglalója.

Talán e kivonatok is némi fényt vetnek az új esperes férfias lelkivilágára és tisztult vezérelveire, melyet a jegyzőkönyvileg is megörökített remek székfoglaló beszédéből kivonatolunk.

Romokra lépve, nem siránkozik, erre nincs idő, ez nem is illik keresztyén emberhez, annál kevésbé keresztyén férfihoz, kit — bár fogyatékos erővel — némely tekintetben a sors vezető helyre állított. A romok felett építeni akar, ennek elvégzésére az élete sem lesz drága.

Figyelme mindenekelőtt az erkölcsi élet terére irányul, az apostoli küzdelem egész erejét ide akarja vetni. Az egyháznak ezen fundamentumát, a papi hivatást megrázó, meggyőző erővel tárja fel. És így folytatja:

„Engedelmes, finom, hajlékony szolgálkat nevelünk, kik mesterien tudják a roszt játékhoz is alakítani a jóábrázatot; az igazság nyílt kimondását durvaságnak, szolgálatát összeférhetlenségnek, alkalmazását kegyetlenségnek keresteljük el; és mert magunk haszonelvű számító, önzők vagyunk, ezzel a lelki léhasággal megtudnánk vádolni az Isten angyalát is. Az ilyen visszás tanrendű iskolában aztán lassanként elfeledjük az igazi magyar kálvinizmus ábécéjét is. Nyíltság, egyenesség, határozottság, bátorság s a mit legelőbb kellett volna említeni: becsületesség: ezek a magyar erkölcs tulajdonai. Ezek áthatva, eszményítve az evangélium szelleme által, képezik a magyar kálvinizmus alapjelmét.”

**Gyászszeszetek alkalmával**

mindennemű ruhákat legszebb feketére fest

**Hrabéczy Antal**

==== Széchenyi-u. 42. ====

Elveiért az előítéletekkel is szembe száll. A becsületet, a tiszts erkölcsöt kell visszaállítani régi örökébe. Megkapóan mutatja be a régi patriarchalis korok buzgó hitéletét, mely nélkül a becsület és tiszta erkölcs maradandó nem lehet. Az anyagi fellendülés is ebben rejlik.

A közgyűlés meghatva hallgatta az ifju esperes erős hittől duzzadó, tudományosan és becsülettel is erősen alapozott székfoglaló beszédét és a felhangzó tapsok, éljenek, morajló helyeslések bizonyították, hogy bizalommal vannak iránta és munkájában lelkes örömmel segítik.

#### A Zsigmond-féle ügyek.

Áttértek a tárgysorozat következő pontjaira, a melyek nagyjából bátran sorozhatók a Zsigmond-féle ügyek-gyűjtő czim alá.

Hosszas vita után bizottságot küldtek az egyházmegye okmányainak, irodájának a volt esperestől való átvételre. Ettől a feladattól igen huzódoztak a nagytiszteletű urak; mert ezen alkalommal még Zsigmond Sándorral is találkozni kell.

Vitáztak még a biztositási végrehajtásról, a bűnvádi feljelentésről, melyet az egyházkerület már beadott Zsigmond ellen.

És a vizsgáló küldöttség újabb jelentéséből megdöbbenve vették tudomásul, hogy a kiderített 33,326 korona eltolvajlásán kívül újabb eltolvajások (és hamisítás) derültek ki Zsigmondra. Ez a hiány mintegy 7000 koronára rug; de a vizsgálatot tovább folytatják.

Megdöbentő ennek az embernek az elvetemedettsége. Képes volt eltolvajlani azt az 1200 koronát is, amelyet az ábrányi szegény református fiókegyház anyásítására utalt ki az egyházkerület.

#### Az ártatlanok szenvednek.

A Zsigmond Sándor elvetemedettsége miatt az ártatlanoknak kell szenvedni.

Kiss Ferencz a régi számvizsgáló bizottság tagja a maga és Jakucs Sándor, Szabó Lajos (pénztáros) társai nevében vizsgálatot kért kiterjeszteni, hogy a multban mint felelt meg hivatalos kötelességüknek; mert a sajtóban, mint szóval olyan kijelentések történtek, mely sérelmes reakciók. És addig is mig tisztázza ezen, szentintünk is ártatlanul szenvedő férfiakat a vizsgálat, bejelentik, hogy bizalmi állásaikról, mint tanácsbiróság, zsinati képviselőség lemondanak.

Ez a bejelentés hosszas vitát támasztott, mert az egyházmegye közgyűlése bizalommal viseltetik irántok és a hozzászólók bebizonyították, hogy a Zsigmond zseniális tolvajlásait lehetetlenség volt felfedezni és ellenőrizni, a mig azt maga a megtévedt ember feledékeny eljárása egy esetből ki nem pattantotta.

A Zsigmond visszaéléseit jellemző leplezéseket nagy érdeklődéssel hallgatta a közgyűlés, mely a lemondásra okot nem látott fen forogni.

Ezen ügy tárgyalása során hangzottak el szavak a sajtóról is! Hát bizony ez — sokak szerint — kellemetlenül felelt meg hivatásának, a miért Zsigmond bűneit ki-piszkalta . . . Valóban gonoszok, igen gonoszok azok az újságok és újságírók, a kiknek még abrakos tarisznyát sem lehet a fejükre huzni! Meg is érdemelnék, hogy a „szegény sorsüldözött Zsigmond helyére“ ezeket az újságírókat csukják be! Nemde?

Befejezésnek nem éppen volt hangulatos befejezés a Kircsi Bálint szoboszlói tanító ügye. Már 17 év óta tanítóskodik évi 400 forint bérért és most betegség miatt

hat óra szabadságot és fél fizetésre akarja fogni a presbitérium.

A tanító az egyházmegyéhez fordult. Méltányosságot kér és a szabadságidőre is egész fizetést! Szomorú, hogy a XX ik században a népnevelőnek még ilyenét is esdekelní kell.

— **Esperesi beiktató lakoma.** Az alsó-szaboles-hajduvidéki egyházmegye közgyűlését délután fél egy órakor rögtönzött, de a vendéglősnek dicsőségére való, izletes ebéd követte az Angol Királynő szállodában, melyre mintegy ötvenen jelentek meg az egyházmegye papi és világi tagjai, meg az új esperes régi barátai közül. A felköszöntők sorát az ősz Lengyel Imre főgondnok nyitotta meg, éltetve az ujonnan választott esperest s óhajtvá, hogy a közgyűlésen kifejett szép programját megvalósíthassa. Utána Baltazár Dezső üritette poharát az egyházmegye azon két kipróbált vezérférfiára, kik az egyházmegye hajójának az örvények között is mindig hű révészei voltak: Lengyel Imre főgondnokra és Soltész László szoboszlói lelkészre. Benkő Lajos lelkész az egyházmegye papságának odaadó támogatását ígérve éltetve paptársai nevében az esperest, Csiky Lajos th. tanár az őt igazán megértő volt tanítványát s az egyedüli jogászt a papi testületben éltette Baltazárban. Ifj. Lengyel Imre táblabíró és Padrah Sándor közjegyző a világiak nevében üritették érte poharát. Bertalan csegei lelkész az esperes szülőit éltetve, kiknek oldalánál szivta be az őt ékesítő szép és nemes erényeket. Simon Károly a tanítói kar, Békési Lajos a régi barátok nevében köszöntötték fel az esperest, majd Oláh Bálint a bősziorméyi hívek nevében éltette őt, mint jövődö böszerményi papot. — Időközben még Baltazár nyilatkozott a hírlapokban szellőztetett s sokak által félre is magyarázott „socialis szerepléséről“. Igenis, odaállott a nép élére, hogy megóvja hibeit a konkoly hintóktól, hogy megszüntetve az idegenkedést szülő válaszfalakat az osztályok között, a vallásnak és hazának szeretetében egyesítse egyházának tagjait, s bizton reméli, hogy a kölcsönös megértés munkálásával el is sikerül háritania a viszátkodás szellemét egyházától.

#### — Elszámolás a Pósa-estékről.

A mesemondó esték jövedelméről esütörtökön délután számolt el véglegesen a Pósa-estéket rendező bizottság Oláh Károly tanácsnok elnökleto alatt. Jelen voltak: Könyves Tóth Kálmán és Szele György ev. ref. lelkész, Csóka Sámuel tanácsnok, dr. Kardos Albert, Gácsér siketnéma intézeti igazgató. A végelszámolás értelmében a tiszta haszonból 500 korona jut a Szegeden felállítandó Dankó-szoborra, mig 584 korona a debreczeni siketnémák javára. A bizottság köszönetet szavaz a Pósa-párnak, a városi tanácsnak, Tóth Kálmán lelkésznek, Oláh Károly tanácsnoknak, Makó Lajos szinigazgatónak.

— **A helyi vasut építkeznek.** A debreczeni helyi vasut Hatvan-utca végén lévő telepén, közel a vásártéri állomáshoz, negyven méter hosszú emeletes raktárt építet, amihez már hozzá is fogtak. A városi tanács csak ugy adta meg az építési engedélyt, ha a társulat ötvenéves engedménye lejártá-

val a raktárt is átbocsátja a város birtokába. Ezt a föltételt a vasut igazgatósága elfogadta. Mit akar ilyen terjedelmes raktárral a kisvasut — nem tudjuk. Sammiesetre sem a saját termékü buzáját fogja tartani benne.

— **Kórház bizottsági ülés.** A városi kórházbizottság október 10-én délután 4 órakor tart ülést, amelyen a fűszer, fémhőnemű, stb. szállítások dolgában fognak döntení.

— **Aki társát kidobta a vonatból.** A ma délután Nagy-Károly felé induló 1708. számú vonatra együtt szálltak fel Halász József és Kovács Sándor juhászok a vonat indulása előtt össze küloböztek, minek az lett a vége, hogy midőn a vonat megindult: Halász kidobta társát Kovácsot a vonatból. A vonatot megállították, mig társavigan folytatta utját, mert szerencsére az ijedtségen kívül semmi baja sem lett.

— **Nagy idők tanuja.** A késő éjféli órákban részvétellel értesülünk, hogy bátsi Balla Károly nyugalmazott honvéhadnagy meghalt. A boldogult végigküzdötte az 1848/49. évi szabadságharcot, ő volt a „Debreczen—nagyváradí Értésítő“ című lap alapítója és szerkesztője. Hetvennégy évet élt. Az elhunytban P. Nagy Arpád zenetanár és Lengyel Sándor tavirdatiszt apósuakat gyászolják.

— **Meghaltak:** Sári Juliánna ev. ref. 18 éves hajadon, Grünbaum István izraelita 6 napos csecsemő, Spitzer Dávid izraelita 59 éves szállásadó, Kapitány Istvánné Henti Juliánna ev. ref. 52 éves, Simon László ev. ref. 66 éves napszámos.

— **A selyem talár.** Az esperesi beiktatás után fiatal papok ketten is hajtogatták a Baltazár Dezső habos selyem talárját, a mely a kézitáskába került be . . . A fiatal esperes hajtogatta egyik oldalról a talárt, a másik részről az újvárosi fiatal „német pap“, a ki különben törzsökös magyar ember, szeretettel simította végig az asztalra terített palástot:

— Ez a talár olyan talár, a melyiken nincsen folt . . .

— De nem is lesz! mondta önértetesen, de mégis szeliden a nagyrahivatott fiatal esperes.

— Akkor inkább még most égjen meg! — felelte eme sorok írója; miközben a habos selyem talárt gyöngéden összehajtogatták a férfi koruk virágjában levő papok. Erős az ő hitök.

— **Az ujoncz.** A debreczeni kaszárnyába vonult be Libor Antal ujoncz. Elkeseredésében nagyon berugott és a vasuti koci ablakát bevverte. A nagyverü ujonczot bekisérték a hűnygyi osztályra.

— **El Amerikába.** Mióta gróf Tisza István belügyminiszter megkönnyítette a kivándulást, azóta Debreczenből is fel-tünő sokan kelnek utra, Amerikába, különösen a szakképzett iparosok és ipari munkások. A debreczeni vaggongyár-ból 15 munkás kelt már utnak. E

**Hallotta már Ön?** hogy a GERŐ áruházában a legelegánsabb uri ruhát a legolcsóbban lehet vásárolni?

DEBRECZEN, Piacz utca 47. sz. a Dreher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke“ kávéházzal szemben.)

helyt említjük meg, hogy Erdei János 23 éves géplakatos, aki most váltott Amerikába utlevelet, nem volt a debreczeni vaggongyár alkalmazottja, hanem Amerikában kap alkalmazást, ottani vaggongyárban.

— **Utcai botrány.** Pénzes Gábor csavargó csütörtök délután a Kossuth utcán részeg állapotban nagy botrányt csapott. Megtámadta a járókeleket és leütéssel fenyegetett mindenkit. A rendőrség letartóztatta.

— **Kérvény a királyhoz.** Sok volt a rovásán ifjú Kis István debreczeni bérkocsisnak, úgy hogy a rendőrség őt esztendőre eltiltotta a hajtástól. Az ítélet most jogerőssé lett és a kemény büntetés megalázta a daczos kocsist, aki kegyelmi kérvényt nyújtott be a királyhoz.

— **A juhász meg a nagy kendő.** Szilágyi Jánosné Tokajba akart utazni és kissé korán érkezett ki a pályaudvarba, észébe jutott, hogy még volna végezni valója a városba is, de a 9 koronás nagykendője nagy teher volt reá nézve, az okozott neki gondot, hogy hová adja addig is megőrzésre, míg visszajön. Eközben meglát egy sarokban egy becsületes képű falatozó juhászt, hozzá telepszik és megkéri, hogy vigyázzon a nagykendőre, amíg visszajön. Sajtos János pocsjai juhász meg is ígérte; Dolgát végezvén visszajött az asszony és egyenesen Sajtoshoz ment átvenni a kendőt, de csak a juhász volt ott! A kendő eltűnt. Az asszony csapott erre olyan patáliát, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni és mindkettőjüket bevitték a büntügyi osztályra, itt kiderült, hogy az alatt lopták el a kendőt, míg Sajtos oda volt sörrel inni. A károsult asszony kendőjének megtérítését követelte mit hivatalosan meg is ítélték neki, mire a juhász nehéz szívvvel kifizette a 9 koronát, mondván: Máskor nem veszek őrzésre semmit, mert drága lesz a sörivásom.

— **Egy tyúk — egy kakas — 120 korona.** Miskolc városában vasárnapon és hétfőn olyan nagyszabású országos baromfi kiállítás volt, melynek hozzáértők kijelentése szerint nem volt még párja a kontinensen. Ötezer baromfi volt ott kiállítva és hogy milyen előrehaladott ma már a baromfitenyésztés Magyarországon is, mutatja, hogy egy pécsi tyúkért és kakasért, mindkettő természetesen faj baromfi a javából, 120 koronát fizetett a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének elnöke, Teleki József grófné, akinek legnagyobb érdeme van a kiállítás nagy sikerében. Ezen nagy árt egy pécsi uri asszony, Jakabffy Imréné tenyésztett szárnyasaival érte el, melyekért a bíráló bizottság diszoklevelet is juttatott a már régebben legjobb eredményvel és előszeretettel baromfitenyésztéssel foglalkozó kiállítónak.

— **Az állatkínzó.** A szomszédság jelentette fel Bucsó Istvánné Perczes-utca 16. sz. a. lakosnő, akinek 12 éves fia egész nap kinozza a kutyájakat, úgy hogy a szomszédok már tűrni sem tudják a szegény állat folytonos gyöttréseit. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** A gyönyörűen ujonan fővárosi mintára berendezett kávéházban ma pénteken este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyezik. Kétféle italokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik Erős Jakab kávé.

— **Rövid hírek.** A rendőrség Sebestyén Sándort csavargásért, Német Ferenczet kéregetésért, Pénzes Gábort pedig verekedésért letartóztatta.

— **Amatőr otthon.** Érdekes ujtás. Azon tisztelt amatőrök, kik a Schwartz-féle üzletben fedezik fényképészeti cikkek szükségleteit, teljesen díjtalanul használhatják a volt Balkányi-féle műtermet, Piac-utca 81. szám, akár felvételre, vagy bármilyen fényképészeti munkára, hol egy tanult fényképész áll rendelkezésükre, valamint egy kitűnő nagyító gép.

— **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál lévő kirakatban látható.

— **Mindenféle alkalmas ajándék-tárgyak,** gyermekjátékok, háztartási cikkek és műiparú különlegességeknek igen olcsó beszerzésére őszintén ajánljuk **Mentze Henrik** újdonságok áruházát, Piac- és Szent-Anna u. sarkán. Olcsó szabott árak!

## TÁVIRATOK.

### Az orosz japán háború.

**Mukden,** október 6. A orosz sereg számára földgyúnyhokat építettek, amelyek melegek és védelmet is nyújtanak. A földgyúnyhók széles védelmi vonalat is képeznek. Alexejev ideérkezett és Kuropatkinnal tanácskozik. A japánok tunguz-bandákat szerveznek, amelyeknek feladata a vasuti vonalokat elpusztítani, az összeköttetéseket elvágni és megakadályozni, hogy az orosz sereget Mongolországból élelmezzék.

### Port-Artur ostroma.

**Tokió,** október 6. Hivatalosan megczáfolják a portarturi veszteségekről szóló orosz híreket. Elismerik, hogy a tengeri zárlat dacára az orosz dzsunkákon szállítanak élelmiszereket Port-Arturba. A napokban több ilyen dzsunkát elsüllyesztettek.

### Boda levélhordó merénylője.

**Budapest,** október 6. Csontos Mihályt, Boda levélhordó merénylőjét az esküdtszék 10 évi fegyházra ítélte.

### Baleset hidépítésnél.

**Kassa,** október 6. A most épülő második Hernád-hid építésénél Pap Péter munkás szerencsétlenül járt. Haldokolva vitték a kórházba. Ez már a harmadik halálos baleset.

### Szinigazgató választás.

**Kecskemét,** október 6. A városi tanács a színházat Moly Tamás szinigazgatónak adta bérbe, mivel arról Pesti Iliás Lajos lemondott.

### Elítelt testvérgyilkos.

**Déva,** október 6. Ticsu Mihályt, aki a nyáron birtokperből kifolyólag a bátyját fejével agyonütötte, az esküdtszék 12 évi fegyházra ítélte. A testvérgyilkos azzal védekezett, hogy a bátyja nemcsak anyagilag károsította meg, hanem a feleségét is elcsábította.

### Nagy bélyeg sikkasztás.

**Budapest,** október 6. Az államnyomdában nagy okmány bélyeg sikkasztásnak jöttek nyomára. A kész bélyegeket ugyanis ezrec és tizezres csomagokba szokták zárni, amelyeket felnyitottak vagy e csomagolás előtt megdézsmáltak őket. Egyes csomagokból 100; 200 kor.

értékű bélyeg is hiányzott. Lukács Jészlo pénzügyminiszter elrendelte a rovoncsolást, amelyet Súlyom minisztertanácsos vezet. Eddig még se a sikkasztó nyomára, se az elsikkadt bélyegek mennyiségére nem tudtak rájönni.

### Szétlépte a vonat.

**Sátoraljanhely,** október 6. Tassó Mihály czipész öngyilkossági szándékkal a gyors vonat elé vetette magát, amely darabokra tépte.

## Törvénykezés.

— **Az ellopott fejék.** Tavały télen történt, hogy a Péierfia-utcai temetőben egyre-másra tűntek el a fejék a sírokról. A temetőőr nyomozni kezdett s kint, hogy a kegyeletsértő cselekményt Juhász Bálintné követte el, a ki a temető szomszédságában lakik. Ma ült felette törvényt a királyi törvényszék. Vádolt azzal védekezett hogy tettét végszükségben követte el, mert egy fia akkor csuzos betegségben szenvedett, fűtenie kellett s nagy szegénységben neki fűtőanyagra nem telett. Ezt tanuk is igazolták, mire a királyi törvényszék Horváth István ügyész és dr. Révi Nándor védbeszédjének meghallgatása után, tekintettel a nyomatékony enyhítő körülményekre, vádlottat csak két heti fegyházra ítélte. Az ítélet, miután abban az ügyész is, a vádlott is megnyugodtak, jogerős.

## REGÉNY-CSARNOK.

### Egy fegyencz története.

[Fordítás francia eredetiből.] 9.

Midőn a megbecstelenített régi kolostor meszelt folyosón, mely a téli napokban sétahelyül szolgált, végig ment, Ferrari nevű elítélthez közeledett, ki egy ablaknak roppant vastagságu keresztvasát vizsgálta. Klaudius a kis ollót kezében tartotta, mondván:

— Ezzel a kis ollóval ezeket a vasrostélyokat keresztül vágom még ma este. Ferrari nem hitte és nevetett. Klaudius is nevetett.

Kevéssel ebéd előtt, valami ürtügy alatt lement az asztalos műhelybe.

Klaudius itt is, mint mindenütt szerették. Midőn helépett rögtön mondták: Ni, ni! Klaudius! s körülvették. Egész ünneppély volt. Klaudius fűrkészőleg végignézett a teremben. Egy felügyelő sem volt jelen.

— Ki kölcsönözhet nekem egy fejszét? mondá.

— Mit akarsz vele! Kérdezek.

— Ma este az igazgatót ölöm meg vele válaszolá.

Több fejszét tetek elébe, hogy válasszon. A legkisebbiket vette el, mely nagyon éles volt, a nadrágba rejtette és távozott. A terembe huszonhét fogoly volt. Klaudius nem kérte őket titoktartásra. Egyik sem árulta el.

— Még magok közt sem beszéltek e tárgyról.

Azonban mindenik várta, hogy mi fog ma történni. Az ügy nyílt, egyszerű és természetes volt. A bonyodalom lehetetlenné vált. Klaudiusnak nem lehetett tanácsot adni, sem feledni.

Egy óra mulva Klaudius egy 17 éves ifju elíteltet szólított meg, a ki a folyosón ácsorgott és ásitott és azt tanácsolta, hogy tanuljon meg olvasni.

A nap hátralevő része úgy telt el, mint rendesen.

Este 7 órakor bezárták a foglyokat mindenik osztályt külön műhelybe, melybe be voltak osztva, a dolgozótermekből a felügyelők eltávoztak, úgy látszik hogy ez a bevett szokás és csak az izgató körútja után térnek vissza.

Tehát Klaudiust is, mint a többi műhelybe zárták, a mesterségét értő társaival együtt.

E műhelyben ekkor egy rendkívüli jelenet folyt le, egy jelenet, mely fenséges és rettenetes egy olyan jelenet, mely egyetlen egy a maga nemében, melyet a történelem elbeszélhet.

A későbbben történt bírói vizsgálat kimutatása szerint Klaudiust is hozzászámítva, 82 fogoly volt együtt.

[Folytatjuk.]

### Nagy raktár

Szőnyeg  
Függöny  
Butorszövet  
Linoleum  
Bőrvászon  
Ágy- és Asztalterítő  
Flanell takaró  
Pokrócz  
Paplan és Matraczokból  
Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai cégénél  
DEBRECZEN, Kistemplom-bazá.

## Megérkeztek

az őszi és téli idényre

a legújabb

Női divatkelmék,  
Blouse selymek,

remek kivitelű

mosó flanelek, velezek  
SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

1068/1904. v. k. szám.

## Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2189/2. 1904. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Tolnai Dániel részére Deiszner Emil és neje debreczeni lakosoktól 49 kor. 02 fil. tőke, ennek 1904. évi június hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 47 kor. 96 fillér perköltség erejéig 1904. évi augusztus hó 22-én biróilag felülfoglalt és 724 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok 1904. október hó 7-én délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Erzsébet-ut 52. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1904. szeptember hó 18-án.

Bódogh Zs. bírói kiküldött.

## Villa szerzés részletekre.

A kies fekvésű „Máriavölgyi“ fürdőben, közvetlenül az 1905. évben létesítendő Avasi vasut Vámfalui állomása mellett jutányos áron és tiz évi részletfizetés mellett

**villák építtetnek**

eladásra.

Érdeklődők kéretnek Mélt. Gróf Vay Gábor ur központi irodájához Berkesz. up. Demecser (Szaboles m.) fordulni.

# MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkeveltségnek örvendő készítményeit:

**Harmat-crème** arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó poudert, a

**Harmat-arczpor,** mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s eréme színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadozoz ára 50 fillér. A Mollitergin** a legkiválóbb Nagyobb doboz 1 és 2 kor. **Arcz-ápoló folyadék,** mely a bőrnek se-lyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos s rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.**

Mihalovits J. gyógyszerész a „Kigyó“-hoz Debreczen.

**Dr. Borsos-féle**  
**Növényi-hajszesz.** Meggátolja a hajkihul-  
pásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr beteg-  
ségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű.  
Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan.  
Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajkenőcs ára 1 vagy 2 korona.** **Növényi hajkenőcs.**

**Dr. Borsos-féle**  
Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a  
kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan-  
olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz.  
Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!  
**1 tégely hajkenőcs ára 1 korona. iztelen csukamájolaj**

**A Mihalovits-féle**  
teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz  
s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. **A Mihalovits-féle**

**China-bor**  
**China-vas-bor.** } 1 üveg ára  
**Condurangó-bor.** } 1 kor. 60 fill.  
**Pepsin-bor.**

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében ver-  
senyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

# Nem látta még?

## Koch Testvérek, debreczeni fióküzletét?

KOCH TESTVÉREK  
DEBRECZEN  
Piacz- 51. Csanak-  
utca - ház.

Okvetlen fáradjon el oda, mielőtt téli ruha szükségleteit fedezné. — Óriási választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig nagyon jutányosan lehet **férfi-, fiu- és leányka gyermek-ruhát** vásárolni. — **Tulkövetelés kizárva. — Szigoruan szabott árak.**

Mértékrendelések különös gonddal készülnek és a legkényesebb igényeket elégitik ki.

### Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

**Ovadékképes hölgy** dohánytőzsdei kezelőnői állást keres, esetleg pénztárnoknőnek bármilyen üzletbe ajánkozik. Czim a kiadóhivatalban.

**Jó házból** való fiu tanulónak fizetéssel felvétetik Halász Nándor ékszerésznél Piacz-utca 24.

**Okleveles óvónő** állást keres tisztességes uriháznál, mint nevelőnő. A czime megtudható a kiadóhivatalban.

**Gyakorlott tanítónő** bármily növendék tanítását elfogadja. Czim a kiadóhivatalban.

**Részletfizetésre** kapható mindennemű kézműáru, férfi- és női confection, u. m. vászon, kanavász, chifon, damaszok áru, ág- és asztalterítő, női ruha szövetek, posztó, czibelin, barchetek és flanellek, trico áruk és téli kendők olyan olcsó árban és oly nagy választékban mint sehol e városban. Kényelmes heti vagy havi részletekben fizethető. Legszolidabb kiszolgálás **Goldstein Samunál**, Simonffy-utca 2. (városi bérház.)

**Éjjeli szolgálatra** keresünk egy ügyes 14—16 éves fiút. Bővebb a kiadóhivatalban.

**Egy jól jövedelmező ház** fűszer üzlettel és borméréssel jutányosan eladó Nyil-utca 80. szám. Értekezni lehet Horváth János faraktárában.

**Biztos napi keresethez** juthatnak mindazok, kik lapelárusítással foglalkozni akarnak. Jelentkezések a kiadóhivatalban.

**Jó irásu** egyén irodai munkákra jutányos áron vállalkozik. Czime a kiadóban.

**Fiu, lányok, asszonyok** fizetással lapelárusításhoz azonnal felvéte nek. Jelentkezhetni a kiadóhivatalban.

**Gyémánt** petroleum  
tisztán égő, szag nélküli  
**soha nem füstöl**

1 liter 16 krajczár.

**Deutsch Albert és Fia**  
fűszerkereskedésében, Hatvan u. 9. sz.

### „Barát ital“

**gyomorlikőr** készítményem a legkitünőbb étvágyat hozó **gyomortisztító**, az emésztést elősegíti, igen jóízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő.

**Régi gyomor baj** székrekedés és hideglelés ellen csakis ez segít.

Egy üveg ára **40 és 80 krajczár**. Kapható a készítőnél levélbeni megrendelésre postán.

Czim: **Zenke Zoltán, Szeged.**

Kereskedők ismét elárúsításra nagy engedményt kapnak  
**Kapható Debreczenben:** Koutsek Géza, Parti Ferencz, Geréby Fülöp utóda, Váray József, Gyarmaty József urak fűszer üzletében. — **H.-Böszörményben:** Szabó Sándor, **H.-Szoboszlón:** Körner Béla, **H.-Hadházon:** Horovitz Mórítz fűszer üzleteiben.

Utazó és helyi ügynökök felvétetnek.

### Háziurak és építész urak figyelmébe.

**Függő ereszes csatorna** 18. számú I ső rendű horganyozott vaspléből . . . á m. 1.60 fill.  
**Tetőn fekvő csatorna** 18. számú I ső rendű horganyozott vaspléből . . . á m. 4.— fill.  
**Tető fedés** négyszög méterenkint 18. számú I-ső rendű vaspléből . . . á □ m. 3.30 fill.  
Ezen minták fekete pléből festve 15% olcsóbb. Más előforduló **épület munkát** rajzszerinti kivitelben olcsóbban 10% al, mint Budapestben.

**Fűthető fürdőkádak** . . . 40 K. től feljebb.  
**Rendes fürdőkádak** . . . 20 K.-tól „  
**Gyermek fürdőkádak** . . . 10 K.-tól „  
**Üllő fürdő kádak** . . . 11 K.-tól „  
**Kályha csövek egyenes** . . . 30 F.-tól feljebb.  
**könyök csövek** . . . 40 F.-tól „  
**Borforralók** . . . 60 F.-tól „

**Mindenféle konyha cikkek**et raktáron tartok feltűnő olcsó árban.

Elvállalok évi klozet kezelést 8 koronáért.

### Kövesi József

bádogos mester.

**DEBRECZEN, Széchenyi utca 1.**  
Donogán és Somossy céggel szemben.

### A gázkandallóval való fűtés

a legszebb, legbiztosabb  
és legjobban szabályozható

nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel,

nem rontja a levegőt, disziti a lakást,

nem dargább a fatüzelésnél.

Berendezése megrendelhető a légszesz-gyárnál.

Üzleti elvem:  
Élni és élni hagyni!

**Ki akar** olcsón igen szép női ruhaszöveteket, flanelt (Vellesz) Barchetot, de különösen: gyönyörű szép Blousravaló mindenszinű Louisin selymeket vásárolni, az a saját érdekében látogassa meg a Piacz-utca 19. szám alatt levő

**MARADÉK ÁRUHÁZAT** ahol Minden olcsó és semmi sem drága.

Ingyen fénykép.

Debreczen  
Legszebb árúháza.